

Havemosegård

Værdisætning og anbefalinger

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

Kulturhistoriske værdier

- Gården som vidnesbyrd for landboreformerne og udflytningen omkring år 1800.
- De egnstypisk træk. Herunder det overkalkede bindingsværk, saddeltagene og stuehusets langsgående fordelingsgang.

Miljømæssige værdier

- Gårdens beliggenhed midt på marken, hvor den omslutes af havens høje løvtræer.
- Havudsigten fra stuehuset mod syd.
- Det historiske vejnet mellem gårdene - stikvejens fortsættelse gennem gårdspladsen.

Arkitektoniske værdier

- Den sluttede, kvadratiske bygningskrop bestående af fire sammenbyggede længer.
- Gårdens organisering omkring en lukket, indre gårdsplads.
- Gennemfærdslen ad de to porte i øst og vest.
- Den hierarkiske opdeling mellem brugsbygninger og beboelse, der kommer til udtryk i stuehusets konstruktion, planløsning og udsmykning.
- De gennemstukne tappers taktfaste markering i facaderne.
- Den enkle farveholdning, der domineres af den hvide kalk og den sorte træbjærebark.

Tekniske værdier

- De to hovedkonstruktioner - styrtrums- og spærfagskonstruktionen, som knytter sig til funktionen i hhv. landbrugsbygningerne og stuehuset.
- Den simple materialeholdning, der er let at vedligeholde og transformere.
- Fordelingsgangens funktion som isolerende forrum til de sydvednede stuer og værelser.

ANBEFALINGER

Restaurering

- Tømmer med råd eller svamp udluses eller udskiftes helt.
- Sten genindmures, hvor der forekommer sætningsrevner.
- Skorstenene pudses i en stærk hydraulisk kalkmørtel (NHL 4-5) og kalkes efterfølgende.
- Alle trævinduer gås efter med linolie og males, om nødvendigt, med linoliemaling. Støbejernsvinduerne behandles med jernmønje.
- Den klassicistiske dør på stuehusets sydside (D.1.1) restaureres og flyttes til sin oprindelige placering ved havestuen (S1.2).
- Breddebeklædningen på stuehusets østgavl genskabes og tjæres.
- Vandbrædderne afrenses og tjæres eller udskiftes om nødvendigt.
- De tre vinduer i stuehusets østgavl (V.5.1) erstattes af småsprossede vinduer, der males med linolie i kridhvid på rammer og dodenkopf på karm og lodpost.
- Kompositvinduet i stuehusets vestgavl (V.5.2.) fjernes. Det samme gør ovenlysvinduerne (T.2.1-2) og skorstenen i vestlængen (S.3.2).
- Pigstensbelægningen på gårdspladsen blotlægges helt eller blot langs facaderne, hvor de nuværende betonfliser fjernes.
- Alle facader kalkes over stok og sten. Til soklen indfarves kalken med kønrøg.
- Der lægges bræddegulv i havestuen, som behandles med kalksæbes.

Transformation

- Det asbestholdige eternittag fjernes og erstattes af et stålpladetag med fast undertag.
- Havestuen indrettes som køkken og spisesal. Keramikateliet (V.1.2) omdannes til gårdbutik.
- Begge rum åbnes til hanebåndet og efterisoleres med diffusionsåben, organisk isolering i gulve, vægge og lofter. Både vægge og lofter pudses til slut med indfarvet lerpuds. De blotlagte bjælker kalkes.
- I gårdbutikken etableres gulvvarme i et lergulv, der glittes og behandles med voks og linolie.
- Nye indgange til vestlængen oprettes i form af glasdøre med tilhørende tjærede bræddeskodder.

Addition

- Det nuværende sommeratelier nedrives. Et nyt gæstehus opføres på fundamentet af dette.
- Langs stikvejen opføres en uisolert bygning til tørring af fødevarer og opbevaring af maskiner og redskaber.
- Et kombineret vækst- og hønseshus opføres i forbindelse med køkkenhave og frugthave.

ANBEFALINGER

Landskab

Anbefalingerne tager udgangspunkt i en udvidelse af grunden, så den støder op til Bringtoftevej mod vest og syd. Således opnår matriklen et samlet areal på 5,5 ha.

- Vejen, der tidligere har forbundet Havemosegård med de nærliggende gårde mod øst foreslåes reetableret som allé. Desuden anlægges en sti til kysten langs grundens østside.
- Lavbundsjord udtages og reetableres som vandhuller.
- Levende hegn plantes rundt om grunden.
- Den eksisterende sydvendte have anlægges som pryd- og urtehave.
- En stor grøntsagshave anlægges umiddelbart vest for gården. Desuden plantes en frugthave og en mark til étårige afgrøder.
- Nord for stikvejen plantes skovhave.
- Arealet mellem gården og kysten anvendes til græsning, således at udsigten mod vandet fritholdes.
- Fjernest fra gården plantes på grunden vild skov.